

Nyheter om EMU

NYHETSBREV FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 1 AUGUSTI 2003

Konsumentministerns löfte om lägre priser är ljug

Nyligen presenterade propagandaorganisationen Socialdemokrater för Europa med konsumentminister Ann-Christin Nykvist i spetsen en ny rapport "Europa och priserna". I den skriver man att om de svenska priserna skulle hamna på samma nivå som EU-genomsnittet skulle en tvåbarnsfamilj minska sina årliga utgifter med 69.500 kronor.

"Antagandet att de svenska priserna skulle nå EU-snittet är kanske inte helt realistiskt, men endast en halvering av skillnaden skulle alltså för en tvåbarnsfamilj innebära runt 30.000 i besparingar per år", skriver man i rapporten.

Idag ligger priserna inom EU i snitt 20 procent lägre än i Sverige. Om Sverige ansluter sig till EMU blir det lättare att jämföra priser över gränserna och dessutom ökar handeln med övriga EU-länderna. Detta leder i sin tur till ökad konkurrens, som, enligt de socialdemokratiska EMU-anhängarna, kommer att pressa priserna i Sverige.

Detta resonemang är högst tveklaktigt. Sedan euron infördes för drygt fyra år sedan har det varit precis tvärtom. Prisökningstakten är generellt högre i euroområdet än i Sverige. Sverige har en lägre inflation än EMU-länderna i genomsnitt. Och om det vore så att de svenska konsumentpriserna kommer att sjunka med en gemensam valuta med övriga EU-länder, då borde väl priserna inom det befintliga EMU-området vara lika? Så är det nu inte, och det vet alla som rest runt i Europa. Det är billigare att handla i Portugal och Spanien än vad det är i Tyskland och Frankrike. Hamburgare från McDonalds är en hyfsat standardiserad produkt, även om det finns lokala variationer i menyn. En Big Mac är sig ganska lik från land till land. Därför är det relevant att studera vad den kostar på olika platser. I Finland får den hungrige betala 3,30 euro för en Big Mac. I Grekland kostar den bara 2,25.

Skillnaden är inget mysterium. Varje människa som inte är en förblindad europapropagandist vet att det inte är valutan som avgör prisnivån, utan mer skatter, sociala avgifter och löner som avgör priset

på varor och tjänster.

Några belägg för att enklare prisjämförelser på något påtagligt sätt skulle öka konkurrensen och därmed sänka priserna finns inte. I länder som haft samma valuta i århundraden kan priserna skilja stort. Så gör de i Sverige idag. Matpriser varierar mellan regioner. Stockholmarna betalar 7 procent mer för sin mat än västsvensarna. Även de lokala prisskillnaderna är stora; i en och samma stadsdel kan man hitta exakt samma varor men till olika priser – till och med mellan butiker som ligger vägg i vägg.

De flesta människor har heller ingen möjlighet att åka till ett annat euroland för att göra sina inköp även om varorna är billigare där. Det är naturligtvis också fullt möjligt att jämföra priser med olika valutor. Det kräver några sekunders ansträngning och en miniräknare.

Calmforsutredningen, den av regeringens tillsatta utredningen av EMU:s konsekvenser som presenterade sitt slutbetänkande 1996, ägnar bara en halv av 399 sidor åt

argumentet att euron leder till lägre priser. Utredarna menade om argumentet att "det är inte särskilt viktigt". De skriver att tanken har framkastats att det skulle vara lättare att se vad det kostar i andra länder, men de konstaterar att det är föga troligt att detta skulle ha någon större betydelse, eftersom de som sköter sådan här handel på distans är proffs i partihandeln, som inte har problem med att jämföra priser.

Calmforsutredningen konstaterade också att inte ens idag besvärar sig alla att gå de femhundra metrarna till sparlivsbutiken med 20 procent lägre priser. Varför skulle då en gemensam valuta leda till att handeln över nationsgränserna skulle öka så mycket att det påverkade vardagspriserna?

Och om det nu vore så att euron leder till lägre priser, varför har de svenska branschorganisationerna för handeln och restaurangnäringen lovat, efter påtryckningar från konsumentminister Ann-Christin Nykvist, att införa två månaders prisstopp och tio månaders dubbel prismärkning för att begränsa prisökningen vid en övergång till euron?

Kritiska röster om EMU

Claes Eriksson: EMU är inget fredsprojekt

Det är inget fredsprojekt att införa en gemensam valuta i Europa. Det är ett näringslivsprojekt, menar Claes Eriksson, regissör och författare.

– Ett av ja-sidans argument är detta: "Det är bra för företagen att gå med i EMU och går det bra för företagen får staten in mer skatter och det blir mer pengar till vård, skola och omsorg." En argumentation som övertygar endast i sin underskattning av medborgarna.

– Om man verkligen är mån om vård, skola och omsorg så finns det ett betydligt säkrare sätt att få in pengar. Bara i år betalar vi 24.000.000.000 kronor i medlemsavgift till EU. Den summan räcker till mer än 60.000 nya jobb inom vård, skola och omsorg.

– Som sagt, EMU är inget fredsprojekt,

det är ett näringslivsprojekt, som med sina stränga konvergenskrav kommet att underlätta för stora företag att spela ut människor mot varandra, konstaterar Claes Eriksson och fortsätter:

– Det finns ett argument från ja-sidan, som går ut på att vi som röstar nej inte vill tillhöra Europa. Det är ett mycket dumt argument. Vi tillhör Europa redan nu och vi kommer alltid att tillhöra Europa så länge geografien ser ut som den gör. Där emot är jag inte med i EU, för jag röstade nej. Inte för att jag vill ha protektionism och nationalism och inte för att jag tycker vi är bäst här i Sverige och att vi ska hålla oss för oss själva och inte samarbeta med andra. Jag tycker absolut att vi ska samarbeta med andra länder, men jag tycker att vi ska samarbeta med alla andra länder.

Bättre företagsklimat utan EMU

De tre länder i Europa som valt att behålla en självständig penningpolitik genom att inte gå med i EMU – Sverige, Danmark och Storbritannien – ligger bland de tio främsta länderna i världen när det gäller företagsklimat, rapporterar EUobserver.com. De tre länderna ligger bättre än alla de stora euroländerna.

Det visar en stor undersökning, baserad på 70 kriterier i 60 länder, som ansedda The Economist Intelligence Unit har genomfört. Undersökningen visar att euron inte är avgörande för ett gott företagsklimat. Tvärtemot har Sverige, Danmark och Storbritannien skapat bättre villkor för företagen utanför EMU.

Euron har lett till prisökningar med 200 procent

När euron infördes den första januari 2002 ledde det till prisökningar i samtliga EMU-länder. Många tjänsteföretag passade på att höja priserna när kunderna skulle betala med den nya valutan. Det ledde till stora protester från konsumentorganisationer över hela Europa. Trots protesterna har prisökningarna fortsatt.

I Grekland har priserna, speciellt i turistorterna, ökat med så mycket som 200 procent. Men det är inte bara turisterna som drabbas. Eftersom inte lönerna ökar i motsvarande omfattning känner många greker att deras land blivit för dyrt för dem, rapporterar den brittiska tidningen The Guardian (24 juli).

Sverige spås leda tillväxtliga

Sverige väntas, oaktat EMU, få den bästa ekonomiska tillväxten, relativt andra västeuropeiska länder. Det visar en rapport från det brittiska konsultbolaget Robert Huggins Associates som spår utvecklingen fram till 2010.

Enligt det sammanvägda BNP-indexet som rapporten använder sig av spås Sverige relativa BNP-tillväxt till 15 procent, följt av Irland med 9 procent och Finland 8 procent.

Tysklands relativa BNP-tillväxt väntas samtidigt falla med 2 procent.

Spelbolagen tror på nej

Nu tror också spelbolagens oddssättare att det blir ett nej i folkomröstningen om EMU. De som spelade på en nej-seger i vintras får tillbaka drygt tre gånger insatsen om opinionsläget inte ändras fram till folkomröstningen i september.

– Vi hade i februari ja-sidan som kraftiga favoriter till oddset 1,30 gånger pengarna. Oddset för ett nej stod då i hela 3,50 gånger pengarna, säger speljätten Ladbrokes Nordenchef Douglas Roos till TT. Men de senaste månaderna har spelbolaget insett att nej-sidans övertag är stort och stabilt.

– Därför räknar vi nu med nej-sidan som favorit till oddset 1,80 gånger pengarna och en ja-seger ger 2 gånger pengarna.

Ja-sidan gör gemensamt utspel

"Vi fyra är överens om att respektera folkomröstningsresultatet. Flest röster vinner", skriver ja-sidans kampanjgeneraler Anders Sundström (s), Gunilla Carlsson (m) och Marit Paulsen (fp) tillsammans med kd:s ekonomisk-politiska talesman Mats Odell i ett gemensamt utspel.

De fyra från ja-sidan poängterar också att de även är ense om att respektera ett nej i folkomröstningen den 14 september, och att de "givetvis kommer att verka för ett högt valdeltagande".

Statliga företag uppges stödja ja-sidan

Statliga företag finansierar delar av Svenskt Näringslivs eurokampanj. Enligt Socialdemokrater mot EMU och organisationen Europa ja – euro nej, går nästan 60 procent av de statliga företagens medlemsavgifter till Svenskt Näringsliv till ja-sidans EMU-kampanj. Det skulle motsvara 24 miljoner kronor, pengar som ska betalas tillbaka till staten, menar Socialdemokrater mot EMU och Europa ja – euro nej.

Eurozonen fast i "negativ spiral"

En ekonomisk expertgrupp, tillsatt av EU-kommissionen, presenterade den 17 juli förödande kritik av bland annat EU:s regler för valutaunionen och den gemensamma jordbrukspolitik. Denna politik dämpar den ekonomiska tillväxten i eurozonen, hävdar författarna, och har fångat EMU-länderna i en "negativ spiral", rapporterar den brittiska tidningen Daily Telegraph. Rapporten föreslår en uppluckring av stabilitetspakten rigida regler och att buffertfonder införs på europeisk nivå för att kunna hantera ekonomiska kriser. Om inte EU blir flexibelt och mer frihandelsinriktat kommer den europeiska sociala modellen att kollapsa, slår rapporten fast. Därmed påminns länderna utanför EMU, än en gång, om att valutaexperimentet är ett stort risktagande.

CITERAT

"Euron tvingar oss att föra en mindre socialistisk politik."

Scanias vd Leif Östling

Franska statsfinanser kritiseras

Ekofin, EU:s finansministerråd, har beslutat att Frankrike får ett alltför stort budgetunderskott 2004 som måste åtgärdas. Uttalandet är en formell varning som kan följas av sanktioner, till exempel böter. Finansministrarna lät emellertid Frankrike slippa lindrigare undan än tidigare utpekade Tyskland och Portugal för Ekofin satte inga krav på hur stora åtgärder som måste genomföras i år. Tre länder, Danmark, Holland och Spanien, motsatte sig vad de uppfattade som mild behandling av Frankrike och röstade därför mot beslutet.

Investerare väljer brittiskt

Storbritannien lockar till sig mest utländska investeringar i Europa.

– Vi är nummer ett i Europa när det gäller utländska investeringar, påpekade den brittiske industriministern Patricia Hewitt när Invest UK:s årliga rapport presenterade 9 juli. Av rapporten framgår att det största antalet investeringar kommer från USA och Kanada, som tillsammans svarar för 356 av de 709 investeringsprojekt som lanserades under det gångna året. De flesta investeringarna har skett inom tjänstesektorn och då främst inom telesektorn och inom allmän forskning och utveckling.

Småföretagarna oberörda av euron

Enligt en färsk undersökning från Nutek, Verket för näringslivsutveckling, vet inte eller tror inte 76 procent av företagsledarna för småföretagen att deras företag kommer att påverkas av att Sverige inför euron. Var femte ledare för småföretagen, 20 procent, anser att deras företag kommer att påverkas positivt. Fyra procent tror att ett valutabyte är negativt för företaget.

– De flesta småföretag har bara en eller få anställda och är aktiva på en lokal marknad. Det är naturligt att många företag inte väntar sig några större effekter av EMU på kort sikt, säger Stefan Jönsson, analytiker på Nutek, vars studie bygger på en enkät till 14.000 företag med upp till 50 anställda.